

1.8.2018

**TARSUS
TİCARET
BORSASI**

**2018 YILI
DANE MISIR
DURUMU**

ŞAHİN MAHALLESİ 3294 SOKAK NO:1 / TARSUS

GİRİŞ

Son 4 yıldır Durum ve Tahmin Raporları konusunda yayınlanmış, çalışma faaliyeti içinde devam eden bilgi ve verileri derleyerek sektörde ilgili kişi, grup ve kuruluşları bu gelişmelerden zamanında ve doğruya yakın olarak haberdar edip bilgilendirmeyi amaçlamaktayız.

Bu çalışmalarımızı gerçekleştirirken yararlandığımız kaynakların güvenilirliği ve kabul edilmiş öngörülerini bitkisel üretim gruplarında piyasa yılları itibariyle bir önceki yıla ait üretim, kullanım (tüketim), ihracat, ithalat, fiyatları da göz önüne alınarak ortaya çıkan

gerçekleşmeleri bulunan yıla, fakat tam netleşmeyen önümüzdeki dönemin gelişmelerine tahminini bir yaklaşımla muhtemel gelişmeler adı altında raporlamaya çalışıyoruz. “Nişasta” ve “Nişasta Bazlı Şekerlerin (NBŞ)”

üretimi başta olmak üzere çok geniş kullanım alanına sahip olması nedeni ile Mısır , bitkisel üretim noktasında yem hammaddesi olarak da tüketildiğinden üretim ve tüketimi açısından Ülkemiz için önemli bir üründür

Ancak son yıllarda üretim coğrafyası değişiklik gösteren Mısır, bir yandan coğrafyamızda pamuk ekimiyle rekabete girerken yem katkı maddesi olarak tercih edilmesi ve diğer yandan biyoyakıt katkısı olarak kullanılmaya başlanması mısırın önemi daha da artmıştır. Dolayısıyla mısır piyasasının izlenmesi ve gelişmelerin değerlendirilmesi gerekliliği de önem kazanmıştır.

“2018 Yılı Dana Mısır Durumu” raporumuzda 2017/2018 tahmini ve 2018/2019 öngörülerini üzerinden mısır piyasasının mevcut durumunu ortaya koymayı ve gerek dünya gerekse Türkiye mısır piyasasında gelecekteki olası gelişmeleri öngörmeyi, böylece hem karar alıcılara hem de bu piyasada faaliyet gösterenler ile konu ile ilgili her kesime güvenilir bir kaynak olmayı hedeflemekteyiz.

Murat KAYA
Yönetim Kurulu Başkanı

SON 5 YIL PİYASA DURUMU

Dünya mısır üretimi son 5 piyasa yılı içerisinde 1 milyar ton civarındaki seviyesini korumuştur. Giderek artan hayvansal üretime bağlı yemlik kullanımın yanı sıra biyoyakıt başta olmak üzere endüstriyel kullanımdaki artış ile ortaya çıkan yüksek talep düzeyi üretimin bu seviyede kalmasını sağlamaktadır. Yine son 10 yıllık dönemde Ukrayna, Rusya, Hindistan gibi ülkelerdeki ekim alanlarındaki genişleme de üretimi olumlu yönde etkilemiştir. Bunlara ek olarak artan verim de üretim artışındaki en önemli etkenlerden birisidir.

Mısır üretim ve ekim alanında en önemli ülkeler sırasıyla ABD, Çin ve Brezilya'dır. Üretimde ABD'nin oransal ağırlığı büyük iken, Çin ekim alanı büyüklüğünde ilk sıradadır.

Ancak Çin'in mısır veriminin 6 ton/ha (2017/2018 PY) ile ABD'den (11 ton/ha) çok daha düşük olması ekim alanı büyüklüğünün üretime aynı oranda yansımaları engellemektedir. Mısır kullanımında 1 milyar tonun üzerindeki seviye artarak devam etmektedir ve bunun % 60'dan fazlası yem sanayinde kullanılmaktadır.

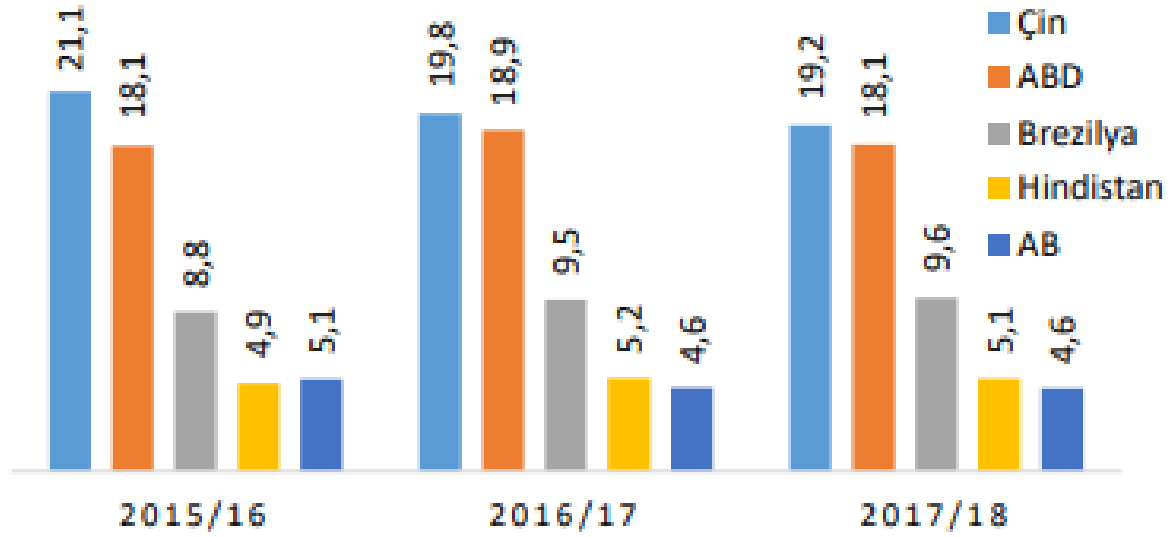
Dünya Mısır Verileri

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Alan (hektar)	182.840.000	182.213.000	181.006.000	185.627.000	184.592.000
Verim (ton/ha)	5,45	5,62	5,38	5,80	5,66
Üretim (ton)	996.150	1.023.352	973.452	1milyar 76 milyon	1milyar 44 milyon
Tüketim (ton)	948.079	970.483	987.745	1 milyar 35 milyon	1milyar 74 milyon
İthalat (ton)	124.676	124.944	139.251	135.619	146.075
İhracat (ton)	131.416	142.352	119.738	163.103	151.512
İhracat fiyatı (\$/ton)	210,17	175,15	174,23	167,25	158,28

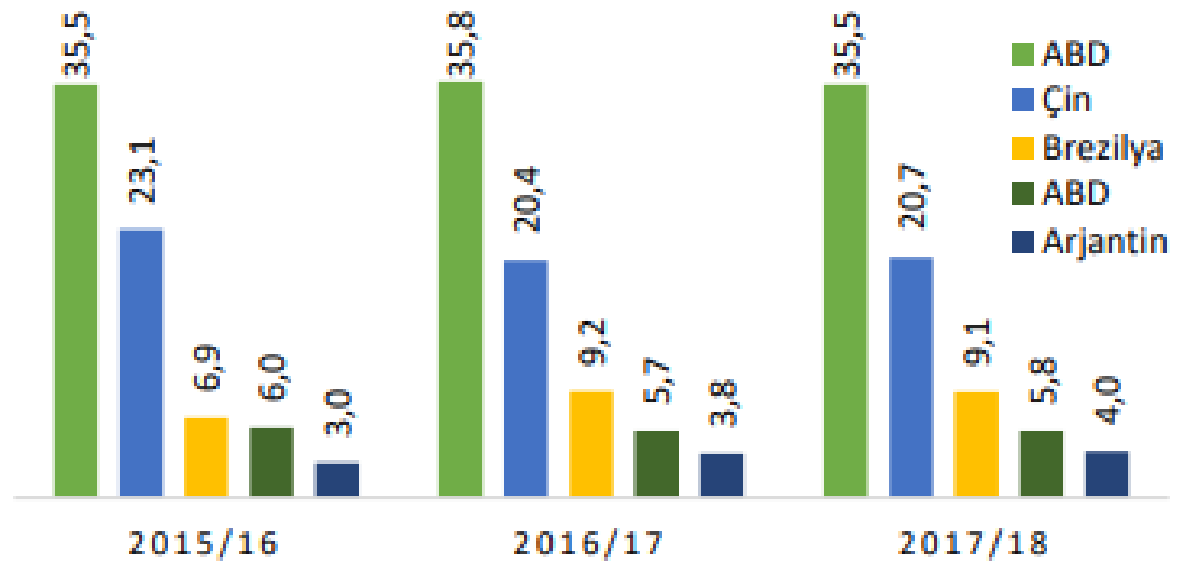
2017/2018'de 147 milyon ton olan dünya mısır ihracatında %34 ile en büyük ihracatçı ülke olan ABD'yi, Güney Amerika ülkeleri ve Karadeniz Havzası ülkeleri izlemektedir. İthalatta ise Japonya ve Meksika en büyük paya sahip ülkeler iken AB ve Güney Kore diğer önemli ithalatçılardır.

Son birkaç yılda uluslararası mısır fiyatları da diğer tahıl grubu ürünlerinde olduğu gibi azalma eğilimi göstermektedir. 2013/2014 pazarlama yılında 210 \$/ton olan fiyatın 2017/2018 pazarlama yılı itibarıyla 158-160 \$/ton seviyesine gerilemiş olması bunu net biçimde ortaya koymaktadır.

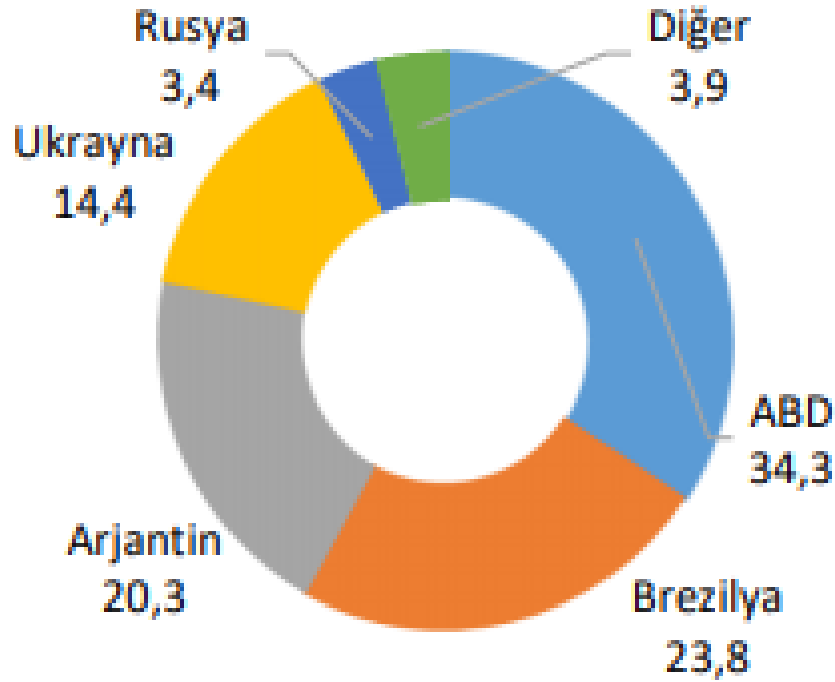
Mısır ekim alanında önemli ülkeler (%)

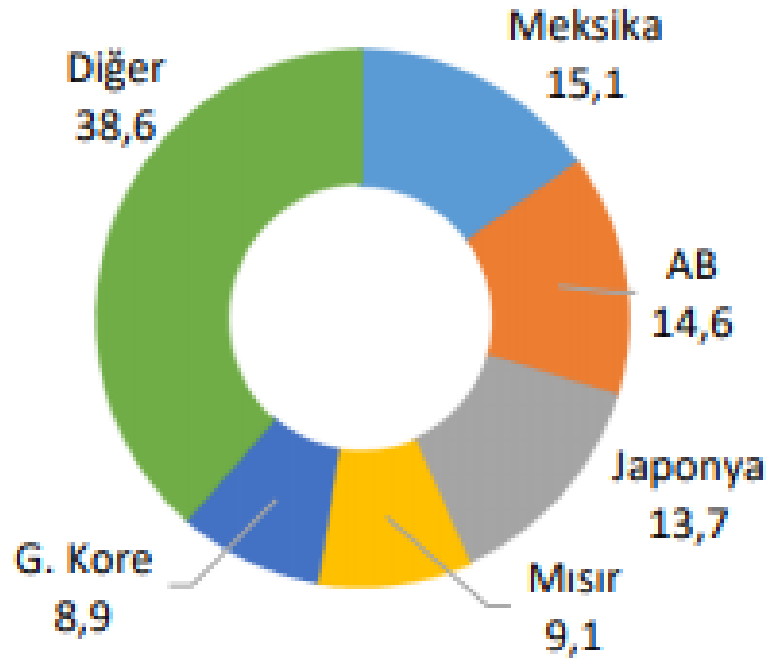
Mısır üretiminde önemli ülkeler (%)

Ülkelere göre dünya mısır ihracatı (2017/2018, %)

Ülkelere göre dünya mısır ithalatı (2017/2018, %)

Kaynak: Sayfadaki grafiklerin kaynağı USDA'dır.

Uluslararası Hububat Konseyi, IGC;

Son raporunda, 2017/18 sezonu sonunda 1 milyar 44 milyon ton miktarda gerçekleşeceğini öngördüğü dünya mısır üretiminin, Temmuz 2018/Haziran 2019 döneminde, 1 milyar 55 milyon ton düzeyinde gerçekleşmesini beklediğini açıklamıştır.

IGC;

2017/18 sezonu sonunda 1 milyar 74 milyon ton miktarda gerçekleşeceğini öngördüğü dünya mısır tüketiminin, 2018/19 döneminde, Temmuz ayı beklentisini 1 milyar 96 milyon ton düzeyinde olması yönündedir.

Konsey;
2017/18
sezonu
sonunda 147
milyon ton
miktarda
gerçekleşeceği
ni öngördüğü
dünya mısır
ticaretinin,
2018/19
döneminde,
Mayıs ayı
öngörüsünden
1 milyon ton ve
2018/19
sezonundan 5
milyon ton
yüksek, 152
milyon ton
düzeyinde
gerçekleşeceği

ni öngörmekte
olup ,2017/18
sezonu
sonunda 300
milyon ton
miktarda
gerçekleşeceği
ni öngördüğü
dünya dönem
sonu mısır
stoklarının,
2018/19
döneminde,
257 milyon ton
düzeyine
düşerek
gerçekleşmesin
i beklemektedir.
Konsey; başlıca
ihracatçıların
(AB, ABD,

Arjantin,
Avustralya,
Kanada,
Kazakistan,
Rusya ve
Ukrayna)
2017/18
sezonu
sonunda 67
milyon ton
miktarda
gerçekleşeceği
ni öngördüğü
dönem sonu
mısır
stoklarının,
2018/19
döneminde, 49
milyon ton
düzeyinde
öngörüldüğünü
açıklamıştır

Tablo 1. Dünya mısır arzı ve kullanımı (milyon ton)

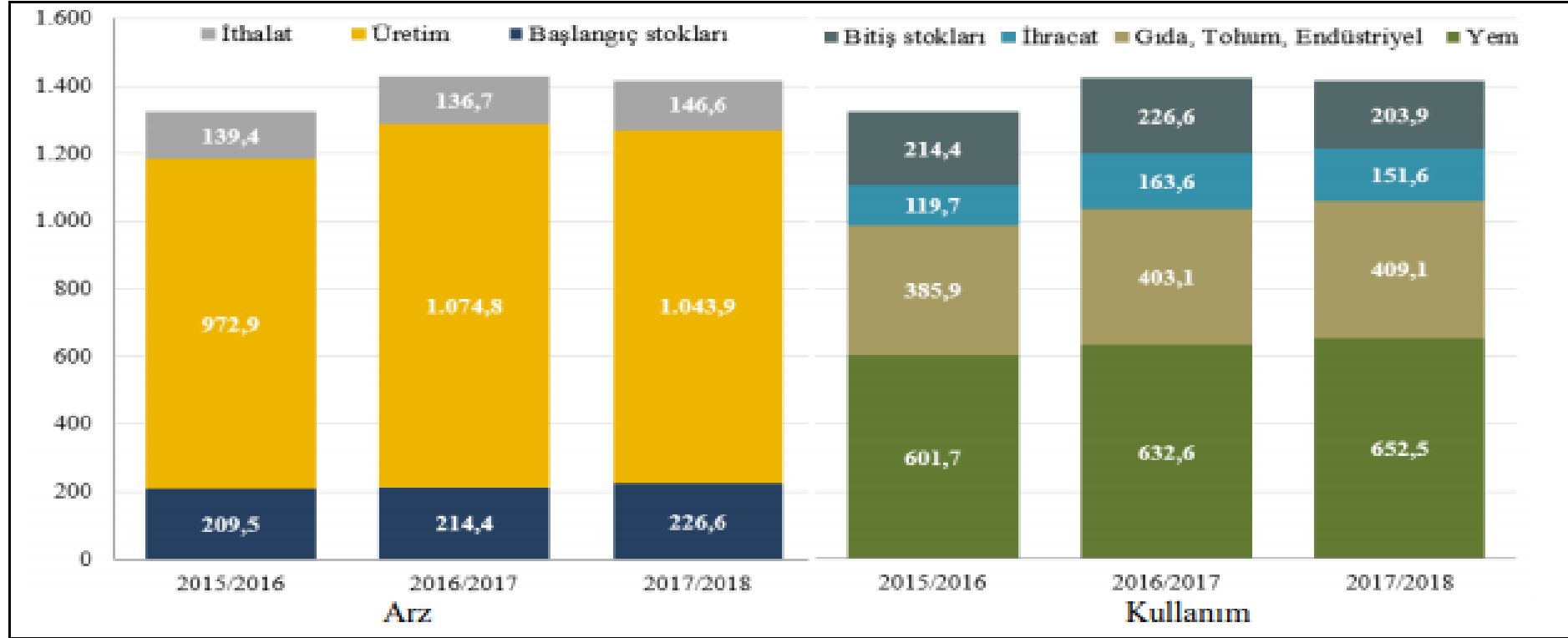
	2015/2016	2016/2017 (Tahmin)	2017/2018 (Öngörü)
Ekim alanı (milyon ha)	180,9	185,5	184,9
Verim (ton/ha)	5,4	5,8	5,7
ARZ			
Başlangıç stokları	209,5	214,4	226,6
Üretim	972,9	1.074,8	1.043,9
İthalat	139,4	136,7	146,6
Toplam	1.321,8	1.425,9	1.417,1
KULLANIM			
Yurtiçi kullanım	987,6	1.035,7	1.061,6
Yem	601,7	632,6	652,5
Gıda, Tohum, Endüstriyel	385,9	403,1	409,1
İhracat	119,7	163,6	151,6
Bitiş stokları	214,4	226,6	203,9
Toplam	1.321,8	1.425,9	1.417,1
Yem/kullanım oranı (%) ^{1/}	60,9	61,1	61,5
Stok/kullanım oranı (%) ^{2/}	16,2	15,9	14,4

Kaynak: Ek Tablo 1, Ek Tablo 2

1/ Yem amaçlı kullanım miktarının yurtiçi kullanıma oranıdır

2/ Bitiş stoklarının toplam kullanıma oranının yüzdesidir.

Grafik 2. Dünya mısır arzı ve kullanımı (milyon ton)

Kaynak: Ek tablo 2

Ek Tablo 2 (Devam). Dünya mısır arz ve kullanımı (bin ton)

	Arz				Kullanım					
	Başlangıç stokları	Üretim	İthalat	Toplam arz	İç piyasa		Toplam	İhracat	Bitiş stokları	Toplam kullanım
					Yem	Gıda, Tohum, Endüstriyel				
2016/2017 (Tahmin)										
Dünya 1/ Başlıca İhracatçılar	214.432	1.074.762	136.699	1.425.893	632.563	403.140	1.035.703	163.607	226.583	1.425.893
ABD	44.123	384.778	1.448	430.349	138.775	175.037	313.812	58.242	58.295	430.349
Arjantin	1.461	41.000	5	42.466	7.500	3.700	11.200	25.500	5.766	42.466
Brezilya	6.769	98.500	500	105.769	51.000	9.500	60.500	36.000	9.269	105.769
Başlıca İthalatçılar										
Japonya	1.350	1	15.169	16.520	11.600	3.600	15.200		1.320	16.520
Meksika	5.213	27.565	14.500	47.278	22.500	17.900	40.400	1.300	5.578	47.278
Güney Kore	1.936	75	9.231	11.242	7.210	2.200	9.410		1.832	11.242
Seçilmiş Diğerleri										
AB	6.693	61.095	14.800	82.588	54.900	18.600	73.500	2.000	7.088	82.588
Çin	110.774	219.554	2.464	332.792	162.000	70.000	232.000	77	100.715	332.792
Ukrayna	1.385	28.000	50	29.435	5.100	1.400	6.500	21.300	1.635	29.435
Güney Afrika	1.096	17.475	50	18.621	7.125	6.000	13.125	2.500	2.996	18.621
2017/2018 (Öngörü)										
Dünya 1/ Başlıca İhracatçılar	226.583	1.043.900	146.575	1.417.058	652.532	409.054	1.061.586	151.612	203.860	1.417.058
ABD	58.295	370.286	1.270	429.851	141.612	176.157	317.769	48.897	63.185	429.851
Arjantin	5.766	42.000	5	47.771	8.500	4.000	12.500	29.000	6.271	47.771
Brezilya	9.269	95.000	300	104.569	52.000	9.500	61.500	34.000	9.069	104.569
Başlıca İthalatçılar										
Japonya	1.320	1	15.000	16.321	11.500	3.600	15.100		1.221	16.321
Meksika	5.578	26.200	16.500	48.278	24.300	18.000	42.300	1.300	4.678	48.278
Güney Kore	1.832	76	9.700	11.608	7.500	2.300	9.800		1.808	11.608
Seçilmiş Diğerleri										
AB	7.088	59.585	16.000	82.673	56.000	18.700	74.700	1.500	6.473	82.673
Çin	100.715	215.000	3.000	318.715	166.000	74.000	240.000	50	78.665	318.715
Ukrayna	1.635	25.000	25	26.660	3.800	1.300	5.100	20.500	1.060	26.660
Güney Afrika	2.996	12.500	100	15.596	5.800	5.900	11.700	1.700	2.196	15.596

TÜRKİYEDE MISIR ve TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ

Önceki pazarlama yılında 6,4 milyon ton olan üretim miktarı 2017/2018 pazarlama yılında, 5,9 milyon tona geriledi. Özellikle kanatlı sektörünün etkisiyle talebin 7 milyon tonu aşması, bu rakamın da arz açığı riski nedeniyle ithalata neden olabileceği öngörülmektedir.

TÜİK üretimde 2016/2017'ye göre 500 bin tonluk azalma öngörüyor...

2016/2017 pazarlama yılında mısır üretimi bir önceki sezonla aynı düzeyde kalmışken, 2017/2018'de de 500 bin tonluk azalmayla 5,9 milyon ton üretim öngörüsü mevcuttur.

Mısır Ekim Alanları;

Türkiye Mısır Verileri (bin ton)

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	Değişim ¹ (%)
Alan (da)	6.600.000	6.586.000	6.882.000	6.800.000	5.900.000	-11,8
Verim (kg/da)	894	903	930	941	1.000	6,3
Üretim	5.900.000	5.950.000	6.400.000	6.400.000	5.900.000	-7,8
Tüketim	6.650.000	6.834.000	5.913.000	6.850.000	6.970.000	1,8
Stok değişimi	-259.000	451.000	295.000	-	-	-34,6
İthalat	1.261.000	1.936.000	604.000	2.050.000	1.450.000	-27,9

Güneydoğu'da kısmen pamuktan mısıra dönüşün olmasına rağmen, bu bölgeyle birlikte Çukurova'da verimdeki azalmaların olmasının bu durumun temel nedeni olduğu tahmin edilmektedir.

Mısır üretiminde son 3 pazarlama yılındaki bu duraklama hatta geriye gitme eğiliminin, yurtiçi tüketim miktarı dikkate alındığında, ithalat baskısını artıracak açıktır.

Nitekim, TMO'nun yurtiçi talebi karşılamak amacıyla 2017 yılı içerisinde yaptığı ithalatın boyutu da bunu ortaya koymaktadır ve ilk 2 aylık döneminde 118 bin tonluk ithalatın yapıldığı 2017/2018 için bu durum önemli bir risk taşımaktadır. Bu riski artıran en önemli faktör de 6 milyon tona yaklaşması beklenen yemlik mısır ihtiyacıdır.

Buna gıda ve endüstriyel kullanım amaçlı yaklaşık 1 milyon tonluk kullanım da eklendiğinde 2017/2018'de mısır piyasasının öncekilere oranla daha dikkatli izlenmesi ve bazı önlemlerin daha erken alınmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Arz yönlü bu etkilerle birlikte yurtiçi piyasa fiyatlarında da çoğunlukla yukarı yönlü olmak üzere dalgalanmaların olması olasıdır.

Ekim alanlarında geleneksel mısır üretim bölgesi olan Doğu Akdeniz ve sulamanın etkisiyle önemli gelişimin olduğu Güneydoğu Anadolu en önemli paya sahip bölgelerdir. Konya ve Manisa ise, son yıllarda alan genişlemesinin olduğu önemli illerdir.

Mısır üretimi; 1 milyon tondan fazla üretime sahip olan Adana başta olmak üzere Doğu Akdeniz ile yine 1 milyon tonun üzerindeki üretiminin neredeyse tamamının ikinci ürün olduğu Mardin ve Şanlıurfa'da yoğunlaşan Güneydoğu Anadolu, üretimde en önemli paya sahip bölgelerdir.

Türkiye mısır kullanım miktarı USDA ve TMO verilerine göre son yıllar itibarıyla 7 milyon tona yaklaşırken hatta aşarken, bunun 5,5 milyon tonu yem üretiminde kullanılmaktadır.

Mısır dış ticareti;

Mısır ithalatı yıldan yıla değişmekle birlikte 2017'nin ilk 11 ayında 1,6 milyon tondur. İthalat miktarını belirleyen, yem sanayinin ihtiyacının ne kadar olduğudur.

Nitekim son yıllarda hayvansal üretimdeki artış, yem ihtiyacını artırırken yüksek seviyesine rağmen yurtiçi mısır üretiminin bunu karşılayamaması ithalat miktarında da artışa yol açmıştır. TMO'ya yurtiçi talebi karşılamak ve Aralık 2017'ye kadar kullanılmak üzere 500 bin tonluk sıfır gümrük vergili ithalat olanağı sağlanmış olması da bu açığı kapatmak üzere alınmış bir önlemdir.

Rusya, Romanya ve Sırbistan gibi yakın bölge ülkeleri ithalatta önemli paya sahiptir. En büyük pazarın Irak olduğu mısır ihracatı ise 104 bin ton ile üretim ve ithalata oranla oldukça düşüktür.

SON YIL TÜRKİYE DIŞ TİCARET DURUMU

Yıl	İthalat Miktar (KG)	İthalat Dolar
2017	2.055.543.060	428.737.550

Yıl	İthalat Miktar (KG)	İthalat Dolar
2018	1.453.938.730	296.048.312

Kaynak: TÜİK 2018 Yılı İlk 5 Ay verileri olup geçicidir.

Tablo 5. Türkiye mısır arz ve kullanım projeksiyonu

	'13/'14	'14/'15	'15/'16	'16/'17 (Tahmin)			'17/'18 (Öngörü)		
	TÜİK ¹			TÜİK ¹	USDA ²	AMIS ³	TÜİK ¹	USDA ²	AMIS ³
Ekilen alan (bin ha)	660	656	688	680				600	
Verim (kg/da)	894	903	930	941				1.000	
ARZ									
Üretim	5.900	5.950	6.400	6.400			5.900	6.000	5.900
Kullanılabilir üretim	5.723	5.772	6.208						
İthalat	1.261	1.936	604					1.000	1.300
KULLANIM									
Toplam yurtiçi kullanım	6.650	6.835	5.913		6.850	7.730		6.970	7.130
Tüketim	1.160	1.340	1.028		1.050			1.070	
Tohum	17	16	17						
Yem	5.086	5.125	4.656		5.800			5.900	
Endüstriyel kullanım	216	180	25						
İhracat	593	421	604		97			50	
Stok değişimi	-259	451	295						
Yem/kullanım oranı (%)	76,5	75,0	78,7						
Kendine yeterlilik (%)	86,1	84,4	105,5						

Kaynak: 1/ TÜİK, 2017. Bitkisel Üretim İstatistikleri, Bitkisel Ürün Denge Tabloları. 2017 verisi kesin üretim rakamıdır

2/ USDA, 2017. PSD Tabloları

3/ FAO, 2017b. AMIS Tabloları

4/ Tohum ve endüstriyel kullanım dahil

GENEL DEĞERLENDİRME

Dünya ve Türkiye tarımsal üretim yapısı ve piyasasındaki yeri yem ve biyoyakıt başta olmak üzere çok geniş alanda kullanılabilen ve hem üretim hem de kullanım miktarı giderek artan mısırın bu konumunu gelecekte daha güçlendireceği öngörülmektedir.

Bu öngörüye paralel olarak 2017/2018 pazarlama yılında dünya mısır üretiminin bir miktar gerilese de önümüzdeki 5 yıl 1 milyar tonun üzerinde kalması beklenmektedir.

Özellikle gelişen ülkelerdeki hayvansal üretim artışı ve yemlik mısır piyasasındaki talep artışıyla birlikte kullanım miktarının da 1 milyar tonun üzerinde olması beklenirken, arzdaki olumlu gelişimin uluslararası piyasalarda fiyat seviyesindeki gerileme eğilimini koruması da öngörülmektedir.

Küresel mısır arzındaki artışın, ticaret hacmini de artıracığı ve ihracatın 140-150 milyon ton aralığında olacağı tahmin edilmektedir. Türkiye’de 2016/2017 pazarlama yılında ekim alanındaki azalmaya karşın verimdeki artış, üretimin aynı seviyede kalmasını sağlarken, 2017/2018’de ise hem fiyat hem de destekleme açısından avantajlı konuma geçen pamuk ve soya gibi yağlı tohumların tercih edilmesinin üreticilerin bir bölümünün alternatif ürünlere yönelmesini sağlayacağı tahmin edilmektedir.

TÜİK tahminlerine göre 2017 yılı mısır üretiminin 5,9 milyon ton olarak açıklanmış olması da bu durumu ortaya koymaktadır.

Yurt içi talebin yanı sıra kanatlı sektörünün yüksek talep kaynağı olduğu mısırdaki, 2015-2016 döneminde kuş gribi ile Rusya ve Irak kaynaklı tavuk eti ve yumurta ihracatındaki azalma yemlik mısır kullanımını bir miktar geriletse de toplam kullanımın 6,8 – 7,1 milyon **ARALIĞININ ÜSTÜNDE** olmayı sürdüreceği hatta bu seviyeleri de aşacağı öngörülmektedir.

Mısır ithalatının miktarı ihtiyaca göre ve yerli üretimi de gözeterek TMO’ya verilen izinler ve özel sektör tarafından yapılan ithalatla birlikte yıldan yıla değişmektedir. 2017’nin sonunda 2 milyon tonu geçen ithalat oldukça yüksek miktarda olmakla birlikte talebin karşılanması açısından gerekli olduğu düşünülmektedir.

ÖZET

MISIR

- 2017 yılında 5,9 milyon ton olan mısır üretiminin 2018 yılında % 3,4 azalışla 5,7 milyon ton olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir (TÜİK 1. Tahmin).
- 2017 döneminde hasat I. üründe 4 Ağustos, II. ürün de ise 18 Ekim itibariyle başlamış olup 17 Ocak itibariyle tamamlanmıştır.
- TMO Hasatla birlikte depolama ve finansman imkânı sağlamak amacıyla 07 Ağustos'tan itibaren emanet alımlara başlanmıştır.
- 19 Eylül'de 2017 yılı mısır peşin alım fiyatı 760 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- Haziran ayı sonu itibariyle % 14 rutubetli mısırın ülke genelinde piyasa fiyatı 860-1.040 TL/Ton aralığında olup ortalama fiyat 990 TL/Ton'dur.

Durum: 2016/2017

Dünya mısır üretimi 1,087 milyon ton
Dünya toplam mısır kullanımı 1,044 milyar ton
Dünya mısır ticareti 138 milyon ton
Dünya mısır stokları 330 milyon ton
Dünya mısır fiyatı 174 \$/ton
Türkiye mısır üretimi 5,9 milyon ton
Türkiye mısır kullanımının 6,8-7,1 milyon ton
Türkiye mısır ithalatı 2 milyon ton
Türkiye mısır fiyatı 235 \$/ton

Tahmin: 2017/2018

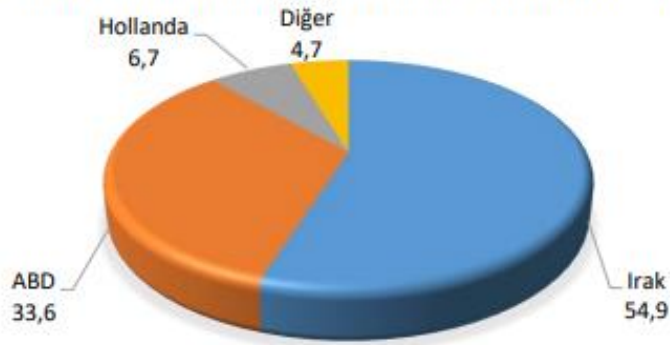
Dünya mısır üretimi 1.044 milyon ton
Dünya mısır kullanımı 1,074 milyon ton
Dünya mısır ticareti 147 milyon ton
Dünya mısır stokları 300 milyon ton
Dünya mısır fiyatı 160 – 190 \$/ton
Türkiye mısır üretimi 5,7-5,9 milyon ton
Türkiye mısır kullanımı 7,1 milyon ton
Türkiye mısır ithalatı 1,4 milyon ton
Türkiye mısır fiyatı 205 \$/ton

Öngörü: 2018/2019

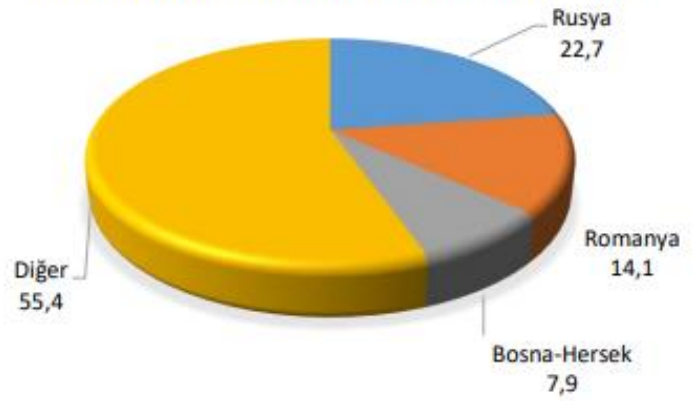
Dünya mısır üretimi 1.055 milyon ton
Dünya mısır kullanımı 1,099 milyar ton
Dünya mısır ihracatı 152 milyon ton
Dünya mısır stokları 257 milyon ton
Dünya mısır fiyatı 156-163 \$/ton
Türkiye mısır üretimi 5,9 milyon ton
Türkiye mısır kullanımı 7,1-7,7 milyon ton
Türkiye mısır ithalatında artış

Tarsus Ticaret Borsası bilgi çağının gereklerini yerine getirebilen üyelerine ve üreticilere, konusu ile ilgili üzerine düşen görevleri yapmaya, bilgiyi her platforma taşımaya yetkin ve güçlü bir kurumsal yapıya ulaşmayı hedeflemektedir.

Türkiye'nin mısır ihracatında önemli ülkeler (2017, %)

Türkiye'nin mısır ithalatı yaptığı ülkeler (2017, %)

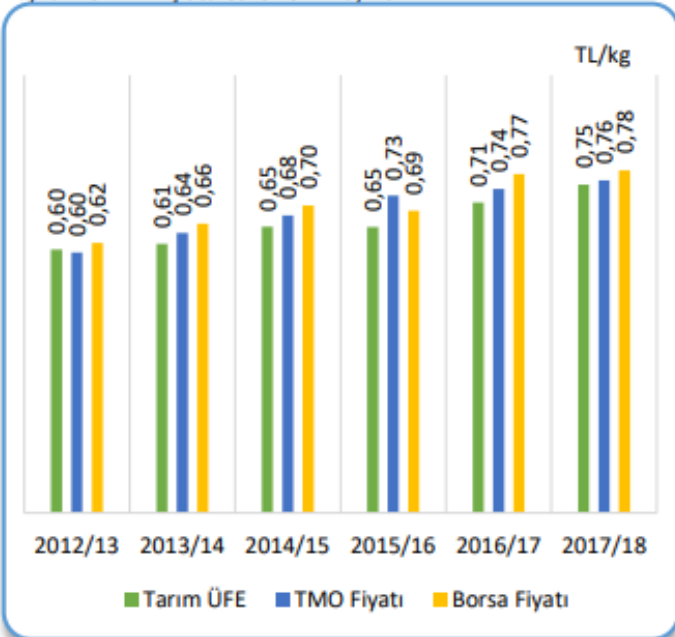
Destek Maliyet Oranları (%)

Mısır üreticileri fark ödemesi, gübre ve mazot ile toprak analizi desteklerinden faydalanmaktadır. 2010'dan bu yana desteklerdeki artışa paralel olarak kg başına verilen destek tutarı da 0,05 TL/kg'dan (53,8 TL/ton), 0,06 TL/kg'a (55 TL/ton) yükselmiştir. Buna karşın, özellikle mazot ve gübre gibi tarım dışı sektörlerde üretilip, mısır üretiminde girdi olan kalemlerdeki maliyet artış hızının daha yüksek olması, maliyetlerin desteklerle karşılanabilme oranını aşağı çekmiştir. Nitekim, 2010'da %14,3 olan destek/maliyet oranı 2015'de birim destek değerlerindeki artışa rağmen %12'ye kadar gerilemiştir.

Yıllar	Maliyet (TL/kg)	Verilen Destek (TL/kg)					Destek/Maliyet (%)
		Fark ödemesi	Toprak Analizi	Gübre	Mazot	Toplam	
2010	0,38	0,0400	0,0034	0,0059	0,0045	0,0538	14,35
2011	0,39	0,0400	0,0035	0,0067	0,0053	0,0554	14,36
2012	0,45	0,0400	0,0034	0,0068	0,0054	0,0556	12,40
2013	0,47	0,0400	0,0028	0,0062	0,0048	0,0538	11,53
2014	0,46	0,0400	0,0028	0,0066	0,0051	0,0545	11,81
2015	0,47	0,0400	0,0027	0,0071	0,0052	0,0550	11,78

Kaynak: GTHB verileri ile yapılan hesaplamalar (Alan bazlı desteklemeler kg bazına dönüştürülerek kullanılmıştır)

Kaynak: TÜİK. Dış ticaret verileri 11 aylıktır

Dünya mısır fiyatlarındaki azalma eğilimi, üretimi koruma amaçlı gümrük vergileri nedeniyle yurtiçi piyasalara aynı şekilde yansımamaktadır.

Yurtiçi piyasalarda mısır fiyatları incelendiğinde; son 5 piyasa yılı döneminde özellikle de üretimin hızlı biçimde arttığı 2013/2014'den itibaren, TMO alım fiyatlarının, hem üretici hem de borsa fiyatlarının üzerinde bir seviyede olduğu görülmektedir. Bu durum, alım yaptığı ürün miktarı da göz önüne alındığında TMO'yu, fiyat belirleme gücüne sahip en önemli piyasa oyuncusu haline getirmektedir. 2017/2018 piyasa yılında, 780 TL/ton olan borsa ve 750 TL/ton olan TarımÜFE fiyatlarının TMO'nun 760 TL/ton olan alım fiyatına yakın seviyelerde oluşmuş olması da bunu göstermektedir.

	2013	2014	2015	2016	2017
Mısır fiyatı (TL/kg)	0,61	0,62	0,64	0,67	0,74
Mısır fiyatı + Destek (TL/kg)	0,66	0,67	0,69	0,70	0,80
Gübre fiyatı (TL/kg) (AS%21)	0,57	0,56	0,62	0,53	0,71
Mazot fiyatı (TL/lt)	4,34	4,40	3,85	3,85	4,69
Tohumluk fiyatı (TL/kg)	13,73	16,01	18,56	18,70	19,80
1 kg mısır ile alınabilecek girdi miktarı (kg)					
Mısır/Gübre	1,08	1,10	1,03	1,27	1,05
Mısır + Destek/Gübre	1,17	1,20	1,12	1,33	1,12
Mısır/Mazot	0,14	0,14	0,17	0,17	0,16
Mısır + Destek/Mazot	0,15	0,15	0,18	0,18	0,17
Mısır/Tohum	0,04	0,04	0,03	0,04	0,04
Mısır + destek/Tohum	0,05	0,04	0,04	0,04	0,04

Kaynak: TÜİK, GTHB

Destekler ürüne artı değer yaratarak çiftçi gelirini ve ürünün rekabet gücünü artırmaktadır. 2017'de mısır gübre paritesi desteksiz durumda 1,05 iken destekle birlikte 1,12 olmaktadır. Dolayısıyla desteksiz durumda 1 kg mısır ile 1,05 kg gübre alınabilirken, destekle birlikte 1,12 kg gübre alınabilmektedir. Bu rakamlarda gübre fiyatındaki artış oranının yüksekliğine bağlı olarak 2016'ya göre gerileme olmakla birlikte mısır lehine olan durum devam etmiştir. Özellikle verimliliği artırmak açısından bakıldığında oldukça önemli olan bu durum, mazot ve tohum açısından da geçerli olmakla birlikte, bunların fiyatlarının yüksekliği pariteyi düşük seviyede tutmaktadır.

Kaynaklar:

TÜİK

IGC

IGC 5 YEAR MARKETS

GAİN.FAS.USDA.GOV

ARASTIRMA.TARIM.GOV.TR

AMIS-OUTLOOK

TEPGE